

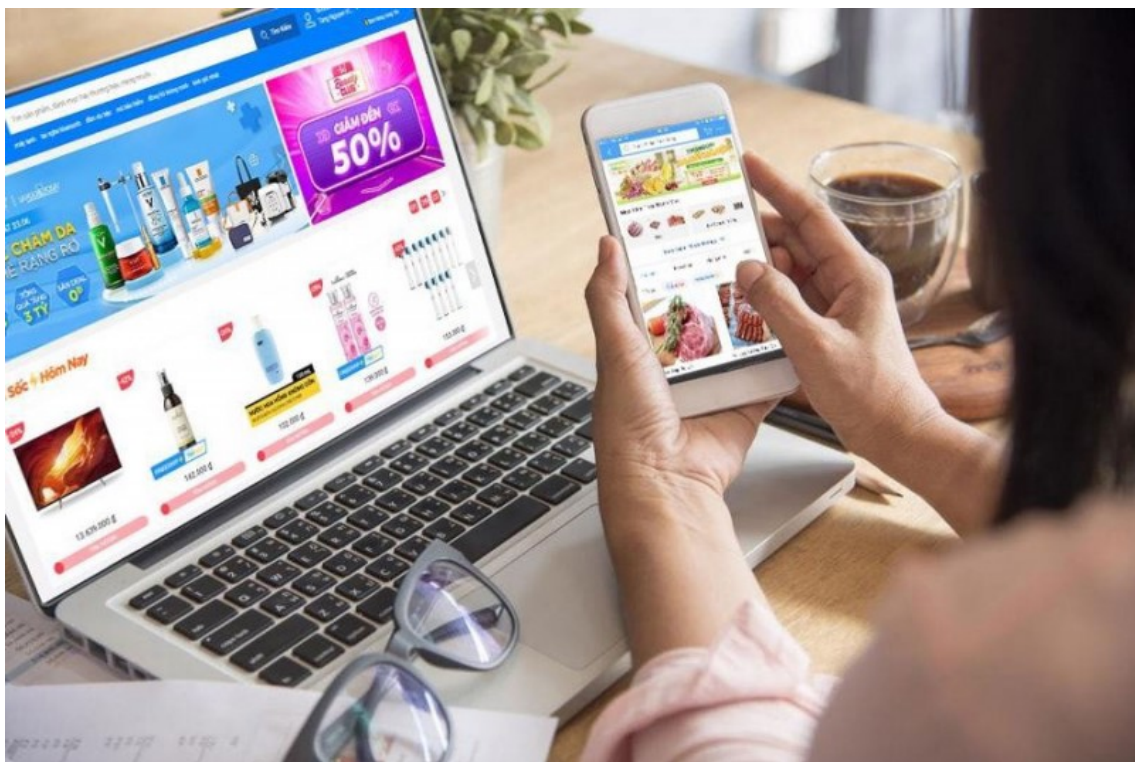
Siết quản lý thương mại điện tử để ngăn hàng giả, hàng không rõ nguồn gốc

10:42 26/05/2026

Chính phủ lấy ý kiến dự thảo Nghị định TMĐT, bổ sung trách nhiệm xác thực người bán, quản lý nền tảng lớn và xử lý vi phạm.

Dự thảo Nghị định áp dụng đối với chủ quản nền tảng TMĐT; đơn vị cung cấp hạ tầng kỹ thuật, logistics, thanh toán và trung gian thanh toán phục vụ TMĐT; nhà đầu tư nước ngoài trong lĩnh vực TMĐT; pháp nhân được ủy quyền tại Việt Nam của nền tảng TMĐT nước ngoài hoạt động tại Việt Nam cùng các tổ chức, cá nhân liên quan.

Dự thảo quy định cụ thể các điều kiện giao dịch phải công khai. Với hàng hóa và dịch vụ, nền tảng phải minh bạch chính sách giá, bao gồm việc giá đã gồm hay chưa gồm thuế, phí vận chuyển và các khoản phát sinh; công khai cách tính và thời điểm áp dụng phí dịch vụ đối với người bán. Các điều kiện, giới hạn cung cấp hàng hóa, dịch vụ như thời gian, khu vực, đối tượng khách hàng, số lượng giao dịch hay tình trạng gián đoạn, bảo trì cũng phải được thông báo rõ nhằm hạn chế tranh chấp.

(Ảnh: internet)

Ngoài ra, nền tảng phải công khai chính sách thanh toán, hoàn tiền, tích điểm, ưu đãi quy đổi (nếu có); đồng thời minh bạch tiêu chí ưu tiên hiển thị hàng hóa, dịch vụ như từ khóa, trả phí, lịch sử người dùng, đánh giá hay số lượng đơn hàng để tránh gây hiểu nhầm hoặc cạnh tranh thiếu công bằng.

Đối với hoạt động livestream bán hàng, dự thảo yêu cầu ban hành quy chế riêng, quy định quyền và nghĩa vụ các bên, điều kiện đăng ký, trường hợp dừng phát hoặc gỡ nội dung, cơ chế cảnh báo rủi ro và quy trình xử lý khiếu nại nhằm tăng kiểm soát hoạt động bán hàng trực tuyến theo thời gian thực.

Riêng với hàng hóa, ngoài quy định chung, nền tảng phải công khai chính sách giao hàng, bao gồm phương thức vận chuyển, thời gian dự kiến, phạm vi giao nhận, trách nhiệm giữa người bán, nền tảng và đơn vị logistics trong trường hợp mất mát, hư hỏng hàng hóa, cũng như chính sách kiểm hàng (nếu có). Chính sách đổi trả và hoàn tiền cũng phải nêu rõ điều kiện áp dụng, thời hạn, quy trình xử lý và phân chia chi phí giữa các bên.

Về trách nhiệm của chủ quản nền tảng TMĐT trung gian, dự thảo tiếp tục phân tầng nghĩa vụ theo tính năng và quy mô hoạt động. Ngoài trách nhiệm chung, nền tảng phải xác thực điện tử danh tính người bán trong và ngoài nước; yêu cầu cung cấp đầy đủ thông tin định danh, mã số thuế, tài khoản thanh toán; công khai thông tin người bán; kiểm duyệt nội dung hàng hóa, dịch vụ trước khi hiển thị nhằm ngăn chặn hàng cấm, hàng bị tạm dừng lưu thông; đồng thời lưu trữ dữ liệu tối thiểu 1 năm đối với thông tin hàng hóa, dịch vụ và 3 năm đối với

dữ liệu hợp đồng.

Đối với nền tảng có chức năng đặt hàng trực tuyến, chủ quản còn phải tiếp nhận đổi trả, hoàn tiền; công khai thông tin thu hồi hàng hóa khuyết tật; hỗ trợ giải quyết khiếu nại; cho phép người bán tải dữ liệu; tạm ngừng hoặc chấm dứt tài khoản theo yêu cầu trong 24 giờ; thông báo trước tối thiểu 5 ngày trong các trường hợp thông thường; cho phép người dùng đánh giá, phản hồi và chịu trách nhiệm bồi thường nếu vi phạm nghĩa vụ gây thiệt hại cho người mua.

Các nền tảng số lớn phải bổ sung cơ chế khiếu nại trực tuyến; hệ thống rà soát, cảnh báo, gỡ bỏ tự động; cung cấp dữ liệu giao dịch và mô tả thuật toán khi cơ quan quản lý yêu cầu; đồng thời công khai thông tin đối tác thanh toán, logistics để người mua có quyền lựa chọn.

Đối với TMĐT có yếu tố nước ngoài, dự thảo xác định nền tảng nước ngoài có hoạt động tại Việt Nam nếu đáp ứng một trong ba tiêu chí: hỗ trợ tiếng Việt, sử dụng tên miền “.vn” hoặc đạt từ 100.000 giao dịch/năm với người mua tại Việt Nam. Các nền tảng này phải đăng ký hoạt động với Bộ Công Thương và tuân thủ điều kiện quản lý tương tự doanh nghiệp trong nước nhằm bảo đảm nguyên tắc đối xử công bằng.

Dự thảo cũng quy định cơ chế ký quỹ nhằm bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng Việt Nam trong trường hợp phát sinh thiệt hại hoặc nền tảng chưa hoàn thành nghĩa vụ tài chính với Nhà nước như thuế, tiền phạt vi phạm hành chính. Theo đó, nền tảng TMĐT nước ngoài đạt từ 100.000 giao dịch/năm với người mua tại Việt Nam thuộc diện phải đăng ký và thực hiện nghĩa vụ ký quỹ.

Mức ký quỹ 20 tỷ đồng được xây dựng trên cơ sở quy mô giao dịch và yêu cầu bảo vệ người tiêu dùng trong TMĐT xuyên biên giới. Với đặc thù có thể phát sinh hàng chục nghìn đến hàng trăm nghìn đơn hàng trong thời gian ngắn, khoản ký quỹ cần đủ để phục vụ hoàn tiền, bồi thường, xử lý vi phạm, đồng thời bảo đảm thực hiện nghĩa vụ thuế và các quyết định xử phạt nếu có. Dự thảo nhấn mạnh đây là khoản tiền bảo đảm thực hiện nghĩa vụ, không phải chi phí vận hành thường xuyên của doanh nghiệp.

Hà Trần (t/h)